

AZ ONLINE OKTATÁSBAN KELETKEZETT ADATOK FELHASZNÁLÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI AZ OKTATÁS HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSÉBEN

Benda Klára *, Gerő Márton ** és Micsinai István **

*Apertus Közalapítvány

**Eötvös Loránd Tudományegyetem, TÁTK

Kulcsszavak: oktatás minősége, online oktatás, logadatok

Előadásunk az online oktatás minőségirányításának alapjaihoz kapcsolódik. Az online oktatás értékelése során használható adatokat tekintjük át, a Digitális Középiskola (DK) eredményességének empirikus értékelése során szerzett tapasztalataink alapján.

A DK 2003 óta működik a Földes Ferenc Gimnázium felnőttoktatási tagozataként Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Az online tanulás mellett a tanulócsoportok személyes konzultáción találkoznak tanáraikkal.

Az iskola működése nyomán rendelkezésre álló adatok alapján kívántuk megvizsgálni az oktatási modell hatékonyságát. Előadásunkban a kutatás során szerzett tapasztalatok alapján mutatjuk be az online adatok felhasználásának lehetőségeit és korlátait.

A kutatás alapján az adatok következő típusait határoltuk be: (1) Logadatok, amelyek technológiahasználat során keletkező felhasználói tevékenységekről tájékoztatnak, gyakorlatilag ezek melléktermékei. (a) A technológiai infrastruktúra működésének melléktermékei. A szigorú értelemben vett logadatok a szerverekre befutó felhasználói lekéréseket tartalmazzák. (b) Az alkalmazások működésének melléktermékei. Ezek olyan logadatok, amelyek a hálózati alkalmazások funkcionalitásának biztosításához szükségesek, tehát az alkalmazás saját működési logikáját követik. (c) Egyedi céllal elmentett logadatok. Itt olyan adatokra gondolunk, amelyeket már egy tervezett, technológiától független felhasználási célnak megfelelően határoztak meg, például kutatás céljából. Ez utóbbiak mindenkor a technológia működésének kereteihez igazodnak. (2) Olyan adatok, amelyeket a felhasználók megkérdezésével gyűjtöttek össze. (a) A közoktatás adatgyűjtési igényeiből fakadóan rendelkezésre álló adatok. (b) Az alkalmazás saját logikájához kapcsolódó adatok. (c) Kutatási céllal begyűjtött adatok.

Esetünkben a megfogalmazott kutatási célhoz speciálisan gyűjtött adatok nem álltak rendelkezésünkre, ezért csak az eredendően rendelkezésre álló adatokkal dolgozhattunk, ezek másodelemzését végezhattuk el. Az adatelemzés során fontos kihívást jelentett az adattisztítás és a százezres vagy milliós adathalmazok aggregálása. Előadásunkban példákkal illusztrálva bemutatjuk a különböző adattípusok statisztikai jellemzőit, és az adattisztítás illetve aggregálás konkrét feladatait.

Összegzésképpen a logadatokhoz kapcsolódó kihívásokra is felhívjuk a figyelmet. (1) Az online környezetben gyűjtött adatok nagyon pontosan mérnek, de nagyon bizonytalan, hogy mit mérnek. (2) A mért jelenség pontosabb behatárolását legkönnyebben a lehetséges tevékenységek behatárolásával lehetne elérni. A mérhetőség megteremtésének lehetősége az oktatás módszertani egyszerűsödésének veszélyét hozza magával. (3) Az online adatokat az elemzés során ki kellett egészítenünk más forrásokból szerzett adatokkal és információkkal, hogy a feltett kutatási kérdésekre válaszolni tudjunk. (4) Az adatok széles körben lehetővé teszik az oktatás hatékonyságának összehasonlítását, de csak a kérdéseink egy részére adnak választ.